

26 Δεκεμβρίου 1989

Από
Γ. Γιορτανασίου

1. Τι παρέδωσε το ΠΑΣΟΚ

Το ΠΑΣΟΚ παρέδωσε την ελληνική οικονομία τον Ιούνιο 1989 σε καλή κατάσταση. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) αυξανόταν με 3,5% για δεύτερη συνεχή χρονιά, οι επενδύσεις αυξάνονταν με 10% για τρίτη συνεχή χρονιά, ο πληθωρισμός είχε πέσει στο 13% και το ισοζύγιο πληρωμών ήταν, για πρώτη φορά τις τελευταίες δεκαετίες, πλεονασματικό. Τέλος, τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων σημείωσαν πολύ σημαντική αύξηση (5% μόνο το 1989.) και το ποσοστό της ανεργίας ήταν το χαμηλότερο στην Ευρώπη (7,4% σε σχέση με 10% στην ΕΟΚ).

2. Πόσο ήταν το έλλειμμα του δημόσιου τομέα:

Σαν ποσοστό του ΑΕΠ, το έλλειμμα του δημόσιου τομέα το 1988 ήταν 16% σε σχέση με 14% το 1981 επί Ν.Δ. Σε αντίθεση, όμως, με το έλλειμμα του 1981, το έλλειμμα του 1988 προέκυψε αποκλειστικά από την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Η αύξηση των δαπανών για κοινωνική προστασία καθώς και για την πληρωμή τόκων στους αποταμιευτές ισοδυναμεί περίπου με το σύνολο του ελλείμματος της οκταετίας. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες για συντάξεις, υγεία και πρόνοια το 1981 αντιπροσώπευαν το 15% του ΑΕΠ ενώ το 1988 αντιπροσώπευαν το 23% του ΑΕΠ. Το επιτόκιο στις τραπεζικές καταθέσεις ήταν, το 1981, 10 μονάδες χαμηλότερο από τον πληθωρισμό, ενώ το 1988 ήταν κατά 2 μονάδες υψηλότερο από τον πληθωρισμό.

3. Πόσο σημαντικό ήταν το έλλειμμα:

Όλες οι χώρες χρηματοδοτούν τις δημόσιες δαπάνες εν μέρει με δανεισμό. Αυτό έκανε και η Ελλάδα τόσο επί Ν.Δ. όσο και επί ΠΑΣΟΚ. Το δημόσιο χρέος, δηλαδή το συσσωρευμένο έλλειμμα, ήταν το 1988, σαν ποσοστό του ΑΕΠ, 90% σε σχέση με 93%, 125% και 137% στην Ιταλία, το Βέλγιο και την Ιρλανδία αντίστοιχα. Δεν ανταποκρίνεται, κατά συνέπεια, στην αλήθεια ο ισχυρισμός ότι οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ δανείστηκαν υπερβολικά για να χρηματοδοτήσουν την κοινωνική πολιτική που ασκήθηκε στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

4. Γιατί το Δεκέμβριο 1989 κινδύνευσαν να μείνουν απλήρωτοι οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι του δημόσιου;

Το έλλειμμα του δημόσιου τομέα ξέφυγε από τον έλεγχο στη διάρκεια του τριμήνου της Συγκυβέρνησης Ν.Δ. - Συνασπισμού. Αντί να ληφθούν μέτρα για την εξασφάλιση της πιστής εκτέλεσης του προϋπολογισμού που είχε καταρτίσει το ΠΑΣΟΚ, η χώρα μπήκε σε φάση ακυβερνησίας. Επιπλέον, με πράξεις και παραλείψεις της Συγκυβέρνησης ανατράπηκε η ομαλή εξέλιξη των μεγεθών του Προϋπολογισμού στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1989 με αποτέλεσμα την επικίνδυνη αύξηση του ελλείμματος. Το πάγωμα των τιμολογίων των ΔΕΚΟ τον Ιούλιο 1989 στοίχισε 50 δισ.δρχ στις δημόσιες επιχειρήσεις ενώ οι προεκλογικές παροχές που εξήγγειλε το Σεπτέμβριο ο Υπουργός Οικονομικών της Συγκυβέρνησης πρόσθεσαν 130 δισ.δρχ. στο έλλειμμα. Παράλληλα, με σειρά αποφάσεών του, ο Υπουργός Οικονομικών, για καθαρά προεκλογικούς λόγους, ανέστειλε ή καθυστέρησε την είσπραξη φόρων από το δημόσιο.

5. Ποιος φταίει;

Η Ν.Δ. υπήρξε ο ουσιαστικός υπεύθυνος της δημοσιονομικής διαχείρισης μετά τον Ιούνιο 1989. Το Δεκέμβριο η Οικουμενική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να προχωρήσει σε μεγαλύτερες αυξήσεις των τιμολογίων των ΔΕΚΟ σε σχέση με αυτές που είχε προγραμματίσει το ΠΑΣΟΚ καθώς και σε αυξήσεις της φορολογίας για να καλυφθεί το άνοιγμα των 300 δισ.δρχ. που προκάλεσε η παρένθεση της ακυβερνησίας και της ανευθυνότητας με πρωταγωνιστή τη Ν.Δ. Η εμπειρία της Συγκυβέρνησης αφαιρεί κάθε αξιοπιστία από τη Ν.Δ. σε ότι αφορά την άσκηση της οικονομικής πολιτικής.

6. Υπάρχει διέξοδος;

Η εθνική οικονομία, παρά την κακή μεταχείριση που υπέστη από τη Συγκυβέρνηση, χαρακτηρίζεται από θετικές τάσεις στις επενδύσεις, τις εξαγωγές και τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων. Ακόμα και ο πληθωρισμός, που κινδύνευσε να εκτροχιασθεί από τις ανεύθυνες ενέργειες του Υπουργού Εμπορίου της Συγκυβέρνησης και την αουδοσία που επικράτησε στην αγορά, δείχνει να επανέρχεται σε ηρεμότερα νερά. Το ίδιο ισχύει για το ισοζύγιο πληρωμών που γνώρισε σημαντική επιδείνωση λόγω των δηλώσεων για νέα υποτίμηση της δραχμής από στελέχη της Ν.Δ. κατά την προεκλογική περίοδο του Ιουνίου. Για να επανέλθει η οικονομία στους σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης που πετύχαμε τα τελευταία χρόνια χρειάζεται μια υπεύθυνη κυβέρνηση που θα αποκαταστήσει την επιστοσύνη και θα εφαρμόσει, παράλληλα, ένα πρόγραμμα μείωσης του ελλείμματος του δημόσιου τομέα.

7. Πώς θα μειωθεί το έλλειμμα;

Για τη μείωση του ελλείμματος του δημόσιου τομέα χρειάζονται μέτρα τόσο στο σκέλος των δαπανών όσο και στο σκέλος των εσόδων. Στις δαπάνες απαιτείται εξοικονόμηση πόρων μέσα από την αύξηση της παραγωγικότητας στις υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις του δημόσιου. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, η καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η εξάλειψη της σπατάλης, όπου εντοπίζεται, θα αποτελέσουν τους άξονες της πολιτικής μας στο σκέλος των δαπανών. Σε ότι αφορά τα έσοδα, θα ενταθεί η προσπάθεια για την πάταξη της φοροδιαφυγής και την εξασφάλιση φορολογικής δικαιοσύνης.

8. Με ποιά κυβέρνηση;

Μόνο μια κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, ή με κύριο κορμό το ΠΑΣΟΚ, μπορεί να εξασφαλίσει οικονομική ανάπτυξη μαζί με κοινωνική δικαιοσύνη. Οι νεοφιλελεύθερες συνταγές της Ν.Δ. περιλαμβάνουν την κατάργηση κοινωνικών προγραμμάτων και την περικοπή των κοινωνικών δαπανών (υγεία, συντάξεις), το κλείσιμο των περισσότερων προβληματικών επιχειρήσεων και την κατάργηση κάθε ελέγχου στην αγορά. Η εφαρμογή αυτής της πολιτικής θα αυξήσει τον πληθωρισμό και την ανεργία και θα μειώσει το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων. Η χώρα δεν αντέχει σε τέτοια πειράματα. Χρειάζεται ένα πρόγραμμα ανάπτυξης και δημοκρατικού εκσυγχρονισμού που μπορεί να εφαρμόσει μια κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Γιάννος Παπαντωνίου